

Budapesti I. ker.
áll. tanítóképző-
intézet.

SZAKCSOPORT:

Szak-
leltári szám:

377-K

A

MAGYAR KIRÁLYI

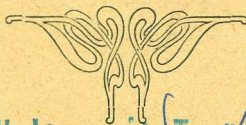
ÁLLAMI POLGÁRI ISKOLAI
TANÍTÓKÉPZŐ-INTÉZET

(PAEDAGOGIUM)

ALMANACHJA

AZ

1907—1908. TANÉVRŐL.

M. Kir. Áll. Liceum és Tanítóképző Akadémia Bpest.

Leltári szám:

339 / 1908-7

BUDAPEST

FRITZ ÁRMIN KÖNYVNYOMDÁJA

1908

卷之四

-----: 11852 1941.4

.....musa hollands.....

377-K

A

MAGYAR KIRÁLYI
ÁLLAMI POLGÁRI ISKOLAI
TANÍTÓKÉPZŐ-INTÉZET
(PAEDAGOGIUM)

ALMANACHJA

AZ

1907 — 1908. TANÉVRŐL.

I. ker. áll. elemi tanítóképző-intézet.

Leltári szám: 339/1936-3

II. Szakleltári szám: 82/67

BUDAPEST

FRITZ ÁRMIN KÖNYVNYOMDÁJA

1908

1970 FEB 8 7

MAGYAR KISZÁM

ALLAMI POLGARI ISKOLA

TANÍTÓKÉPZŐ INTÉZET

GYADAGCSON

ALMANACHJA

1907-1908 TÁRSASÁG

4893

2194

Történeti visszapillantás.

Az 1868. évi XXXVIII. t.-c., az u. n. Népoktatási Törvény szervezte hazánkban a polgári iskolákat és felső népiskolákat. A polgári iskolákat, melyekbe az elemi népiskola 4-dik osztályának elvégzése után léphetnek a tanulók, fiúk számára 6 osztállyal (10—16 életév); a felső népiskolát pedig, a teljes 6 osztályu népiskola bevégzése után, 3 osztállyal (12—15 életév).

Ez iskolákban alkalmazható tanítók *képesítéséről* úgy rendelkezik a törvény, hogy megkövetel az okleveles elemi népiskolai tanítóktól még egy külön szigorlatot, mely a kormánytól arra rendelt hatóság előtt teendő le (103. §.); azonkívül megengedi oklevél és külön szigorlat nélkül is olyanok alkalmazását, akik a tudományos irodalomban magukat kitüntették (135. §.). A jelöltek *képzéséről* azonban nem intézkedik a törvény.

A 103. §.-ban elrendelt szigorlat hatóságát 1870-ben szervezte ugyan a kormány, a képzést magát azonban *Trefort Ágoston* közoktatásügyi miniszter (1872—1888) valósította meg 1873. szeptemberében. Innen kezdődik a polgári iskolai tanítóképző intézetnek története.

1873. őszén nyílt meg az intézet, két éves tanfolyammal, a jelenleg is meglevő szakcsoportokkal, *Gyertyánffy István* igazgatása alatt, ki onnan kezdve 1898-ig állott az intézet élén. A várban, a régi műegyetemi épületben, az elemi tanítóképzővel közös helyiségben, de külön tanári karral szerveztetett az intézet. Tanárai kezdetben bejáró óraadók voltak, majd az elemi tanítóképzővel *közös tanári kar* szerveztetett oly módon, hogy az elemi képzőnek már meglevő tanári kara kiegészítettett annyira, hogy a polgári képző munkáját is elvégezhetette. 1875-ben lépett életbe az új rend, s onnan kezdve az elemi tanítóképzővel közös igazgatás és közös tanári kar vezetése alatt állott az intézet egész 1898-ig.

E közös korszak elején, 1879-ben szerveztetett az intézetben *a gyakorló polgári iskola*. Innen kezdve a polgári iskolai tanítóképzés minden kellékét szervesen egyesíti magában az intézet. Addig a jelöltek egyik községi polgári iskolába jártak be a tanítás szemléletére és gyakorlatára.

1881. évben a polgárisk. képző tanfolyama 3 évre terjesztetett ki; ma is ennyi.

1883. évben az addigi szűk, bérelt helyiségből átköltözött az intézet saját új épületébe, mely a krisztinavárosi Győri-úton 5638'3 □-öl területű telken épült. Itt talált elhelyezést a polgári iskolai tanítóképző a maga gyakorló iskolájával, az elemi iskolai tanítóképző szintén a maga gyakorló iskolájával és végül 1887-től kezdve a tanítóképző-intézeti tanárokat képző tanfolyam, később collegium. Valamennyi közös igazgatás alatt. Az itt egyesített iskola-complexum lehetségessé teszi pl., hogy az elemi gyakorló iskolába belépő 6 éves gyermek folyton az intézet kötelékében maradva 24 éves koráig, mint tanítóképzőintézeti tanár hagyhassa el az intézetet, amint erre már volt is eset. Az iskola-complexum hosszadalmas hivatalos neve helyett szokásba jött s ma már országszerte el van terjedve a rövidebb „Paedagogium“ elnevezés.

De a tanári kar kétfelé való elfoglaltsága, amihez harmadikul járult 1887 óta a tanítóképző-intézeti tanárképző tanfolyam ellátása is, nagyobb tehernek bizonyult, hogysem ébren ne tartotta volna az elkülönítés vágyát. Különösen érezte a tanári kar a felelősség súlyát abban az irányban, hogy nem szentelheti összes munkásságát a polgári iskolai tanítóképzőnek, mely az ország egyetlen ilyen célú intézete. Állandó törekvése volt tehát, igazgatójával élén a tanári karnak az, hogy a kétféle képzőintézet mindenike külön tanári karral láttassék el. Ennek folytán lassanként úgy alakult az állapot, hogy 1896-ban már csak az igazgató és a paedagogia tanára volt közös, a régi tanári gárda megmaradt a polgári képzőnek s az elemi képző is megkapta a kiváló fiatal erőkből összeállított külön tanári karát.

Ebben az állapotban hagyta el az intézetet első szervezője, Gyertyánffy István, midőn nyugalomba vonult. Utódja lett régi munkatársa, *dr. Kiss Áron*, a paedagogia tanára. Az ő igazgatása alatt még tovább fejlődött az intézet önállósítása, megjövén fokozatosan a tényleges különválásnak a formalis sanctiója is.

A teljes önállósítás első jelentősebb mozzanata volt, hogy a polgári képző felügyelete kivétetett a kir. tanfelügyelő hatásköréből, ahová az elemi képzővel való közössége folytán került volt. *dr. Wlassics Gyula* közölte miniszter 1897-ben a polgári isk. tanítóképző intézetnek és a polgári iskolai tanítónőket képző Erzsébet-Nőiiskolának a felügyeletét *dr. Pauer Imre* egyet. nyilv. r. tanárra bízta, ki mint felügyelő a *curator* címet viselte. Az ő curatorsága alatt az elemi képző igazgatása is elkülönítettett, valamint — amennyire a közös terület engedte — iskolai és internátusi helyiségei is. A curator alatt

megkezdődött a tanári javadalmazásnak akadémiai fokra való emelése. Közben 1901-ben életbe lépett az intézet új tanulmányi rendje és tanterve.¹⁾ Miután Pauer curatorsága alatt még újra szervezetetett az intézet tanulmányi és vizsgálati rendje,²⁾ 1906-ban megvált a curator-ságtól. Ez az állás azután meg is szűnt, úgy hogy az intézet most közvetlenül a minisztérium fenhatósága alá tartozik. Az 1906. évben *gróf Apponyi Albert* vall.- és közokt. minisztertől kiadott szervezeti szabályzat³⁾ az intézetet közvetlenül a minisztérium felügyelete alá helyezi.

Egy évvel később, 1907. nyarán nyugalomba vonult dr. Kiss Áron igazgató is, több mint 40 évi szolgálat után, amelyből 32-t ez intézetnek szentelt. Utódjául *dr. Vángel Jenő* egyet. m. tanár, a biológia tanára neveztetett ki. Az ő működése alatt gyorsan érik a teljes különválás vetése. Elkülönítettett teljesen a polgári és elemi képző gazdasági ügye is. Közben Apponyi Albert miniszter elhatározta, hogy az elemi tanítóképzőt kiköltözteti. Az építkezés költségeit fel is vette az 1908. évi költségvetésbe. Így csak pár év kérdése, hogy ez a hazai szükséglettől életre hívott intézet, hosszú küzdelmes fejlődés után végre minden kötelékből fölszabadulva élhessen a maga fontos hivatásának és jellegének megfelelő, valóságos főiskolává fejlődhessék ki.

* * *

Az intézet közvetlen tanügyi főhatósága:

Vallás- és közoktatásügyi miniszter:

Apponyi Albert, gróf, v. b. t. t., országgyűl. képvis. stb.

Államtitkár:

Tóth János, dr., országgyűl. képvis. stb.

Ügyosztály-főnök:

Neményi Imre, dr., kir. tanácsos, miniszteri osztálytanácsos stb.

¹⁾ Az állami polgári iskolai tanító- és tanítónőképző intézetek tanterve. (Kiad. a vall.- és közokt. m. kir. miniszter 1901. évi május hó 22-én 498. eln. sz. a. k. rendeletével.)

²⁾ Szabályzat a felső nép- és polgári iskolai tanítók és tanítónők képesítő vizsgálatáról. (Kiad. a vall. és közokt. m. kir. miniszter 1902. évi február hó 19-én 539. eln. sz. a. k. rendeletével.)

³⁾ A m. kir. állami polgári iskolai tanító- és tanítónőképző intézetek szervezete és rendtartási szabályai. (Kiad. a vall.- és közokt. m. kir. miniszter 1906. aug. 16-án. 70512. sz. a. kelt rendeletével.)

Az állami polgári iskolai tanítóképző intézet két egymással szerves összefüggésben lévő részre oszlik:

A) a polgári iskolai tanítóképző-intézetre és

B) a gyakorló polgári iskolára.

Továbbá vele kapcsolatban a tanítóképző-intézeti tanárjelöltek számára külön

C) „Tanítóképző intézeti tanárjelöltek kollegiuma“ is szerveztetett.

A)

Polgári iskolai tanítóképző-intézet.

I. Tanári kar.

Vángel Jenő, igazgató, bölcsészettudós, a biológia rendes tanára, a tud. egyetemen az összeh. szövetten és módszertan magántanára, a biológiai szeminárium vezetője, az intézettel kapcsolatos gyakorló polgári iskola igazgatója és az internátus vezetője, az Orsz. Felső Nép- és Polgáriskolai Tanítóvizsgáló-Bizottság ügyvivő alelnöke s vizsgáló-bizottsági tagja, a Tanítóképző-Intézeti Tanárjelölti Kollégium igazgatója és szakvezető tanára, polgáriskolai miniszt. iskola-látogató, az Orsz. Paedagogiai Könyvtár és Tanszermúzeum elnöke, az O. P. K. és T. M. Hivatalos Értesítő szerkesztője, az Orsz. Közoktatás-Tanács h. k. tagja, az Orsz. Polgáriskolai Egyesület igazgató-tanácsosa, az Orsz. Tanítóképző-Intézeti Tanáregyesület választmányi, a Paedagogiai Társaság rendes, továbbá több hazai és külföldi egyesület s társulat alapító, tiszteletbeli és rendes tagja. Volt egyetemi tanársegéd a zoológiai és comp. anatómiai intézetnél (1886 nov. 1—1895 dec. 31.), adjunktus ugyanott (1896 jan. 1—1900 szept. 28.), a budapesti tud. egyetemen az 1896/7—1899/1900. tanévekben az állattannak és összeh. bonctannak helyettes tanára. Az intézethez rendes tanárrá 1900 szept. 28.-án, igazgatóvá 1907. júl. 10.-én neveztetett ki. Szül.: Perkatán, 1864. április 16.-án. Lakik az intézetben. Tanította az állattant heti 7 órában.

Báhnert József, zeneművész és zeneszerző, rendes tanár, zongorára és orgonára képezített zenetanár, a magyar szinpadi szerzők egyesületének tagja. Az intézetnél az 1907/8. tanévben óraadó tanár

volt. Kineveztetett rendes tanárrá 1908 július hó 14.-én. Szül.: Nápolyban, 1860. dec. 29-én. Lakik: VI. Dávid-u. 18. III. em. Tanította az orgonát és zongorát heti 16 órában.

Gyulai Ágost, bölcsészetdoktor, a magyar nyelv és irodalom rendes tanára, a magyar és német nyelv és irodalom és a bölcsészet okleveles középiskolai tanára, a Stolze-Fenyvessy-féle gyorsírás okleveles tanára, a magyar nyelvi szeminárium vezetője, a Polgáriskolai Tanítójelöltek Ifjúsági Körének tanárkari biztosa, az Országos Felső Nép- és Polgáriskolai Tanítóvizsgáló-Bizottság tagja, a Tanítóképzőintézeti Tanárjelöltek Kollégiumának szakvezető tanára, az Országos Nőképző-Egyesület leánygimnáziumának rendkívüli tanára, a Magyar Paedagogiai Társaság rendes tagja és titkára, a Kisfaludy-Társaság Shakespeare-Bizottságának jegyzője, a Budapesti Philológiai Társaság választmányi tagja, a Magyar Társadalomtudományi Egyesület szabadoktatási bizottságának tagja, a Budapesti I. ker. Általános Közjótékonyasági Egyesület választmányi tagja és több hazai tudományos és tanügyi társaságnak rendes tagja. Volt a m. kir. Ferencz-József-intézetnél nevelő-tanár, a budapesti II. ker. kir. egyetemi gimnáziumnál helyettes és rendes tanár (1891 jul. 24—1897 jul. 20.), a budapesti I. ker. állami főgimnáziumnál rendes tanár (1897—1903 jun. 22.). Az intézethez kineveztetett rendes tanárrá 1903 június 22-én. Lakik: I. Lógodi-útca 33. sz. Szül.: Budapest, 1868. febr. 14-én. Tanította a magyar nyelvet és irodalmat heti 20 órában.

Herrmann Antal, bölcsészetdoktor, c. j. igazgató, a német nyelv és irodalom rendes tanára, a kolozsvári egyetemen az általános és hazai ethnografia magántanára, okl. középiskolai tanár, okl. levéltárnok, a Tanítóképző-Intézeti Tanárjelöltek Kollégiumának szakvezető tanára, az Orsz. Felső Nép- és Polgáriskolai Tanítóvizsgáló-Bizottság tagja, az Erdélyi Kárpát-Egyesület néprajzi múzeumának és a szamosújvári „Örmény“ múzeumnak tiszteletbeli igazgatója, a berlini, müncheni, bécsi anthropologiai társaságok választott levelező-tagja, az osztrák néprajzi társaság s a nemzetközi folklóre-tanács tagja, a nemzetközi cigány tudós-társaság ügyvivője, a Polgáriskolai Egyesületnek alapító, a Tanítóképző-Intézeti Tanárok Orsz. Egyesületének alapító és választmányi, a Tanító Árvaház-Egyesület választmányi tagja, a Nemzetközi Közép- és Keletázsiai Társaság magyar bizottságának, valamint az Országos Magyar Szövetség központi választmányának tagja és több hazai tudományos és tanügyi társaságnak alapító, tiszteletbeli, választmányi és rendes tagja. Volt brassói róm. kath. főgimnáziumi tanár (1871—1873), pancsovai áll.

főreáliskolai tanár (1875), fehértemplomi áll. főgimnáziumi tanár (1883). Az intézethez kinevezetett helyettes tanárnak 1883 nov. 1.-én, rendes tanárnak 1884 jul. 31.-én. Szül.: Brassó, 1851. július 30-án. Lakik: I. Lágymányosi-út 4. Tanította a német nyelvet és irodalmat heti 16 órában, továbbá a latin nyelvet heti 2 órában.

Koch Ferenc, bölcsészettudor, a kémia, ásványtan és geologia rendes tanára, kolozsvári egyetemi címz. ny. rk. tanár, okleveles középiskolai tanár, az Állami Polgári Tanítóképző-Intézet ásvány-kémiai szertárának és szemináriumának vezetője, a Tanítóképző-Intézeti Tanárjelöltek Kollégiumának szakvezető tanára, az Országos Felső Nép- és Polgáriskolai Tanítóvizsgáló-Bizottság tagja, a berlini „Deutsche Chemische Gesellschaft“ és több hazai tudományos és tanügyi egyesület rendes tagja. Volt a kolozsvári tudomány-egyetemen tanársegéd (1878—1884), kolozsvári áll. tanítóképző-intézeti rendes tanár (1887—1898). Az intézethez rendes tanárrá kinevezetett 1898 jul. 26.-án. Szül.: Zombor, 1853. okt. 28-án. Lakik: I. Alkotás-utca 37. Tanította a kémiát, ásványtant és geológiát heti 13 órában.

Kovács János, bölcsészettudor, a fizika rendes tanára, okleveles középiskolai tanár, a fizikai szeminárium vezetője, az Ifjúsági Segítő-Egyesület tanárkari biztosa, az Országos Felső Nép- és Polgáriskolai Tanítóvizsgáló-Bizottság tagja, az Országos Tanítóképző-Intézeti Tanárvizsgáló-Bizottság jegyzője, az Elemi Tanítóképző-Intézeti Tanárjelölti Kollégium vezető tanára, az Orsz. Közoktatási Tanács előadó tanácsosa, polgárisk. miniszt. iskolalátogató, a Tanítóképző-Intézeti Tanárok Országos Egyesületének tiszteletbeli elnöke, az Országos Polgáriskolai Egyesület igazgató-tanácsosa, a Magyar Paedagogiai Társaság rendes tagja, volt titkára s szerkesztője, számos hazai egyesület tiszteletbeli s rendes tagja. Az intézethez rendes tanárrá 1881 aug. 20-án nevezetett ki. Szül.: Mezőbánd., 1856. dec. 10-én. Lakik: I. Hantos-út 4/a. Tanította a fizikát heti 14 órában.

Lovcsányi Gyula, a történelem, köz- és magánjog rendes tanára, a Tanítóképző-Intézeti Tanárjelöltek kollégiumának szakvezető tanára, az Országos Felső Nép- és Polgáriskolai Tanítóvizsgáló-Bizottság tagja, a történelmi szeminárium vezetője, több hazai egyesület rendes tagja. Tanított a privigyei elemi iskolánál (1869—70), a trencsényi gimnáziumnál (1871—72.) és a zilahi polgári iskolánál az 1874—75, 1875—76. tanévekben. Az intézethez kinevezetett helyettes tanárrá 1877 augusztus 21.-én, rendes tanárrá 1879 szept. 4-én. Szül.: Ipolyság., 1850. április 5-én. Lakik:

I. Mészáros-utca 18. Tanította a magyar és egyetemes történetet, a köz- és magánjogot heti 15 órában.

Rohn József, a földrajz rendes tanára, középiskolai tanárvizsgálatot tett földrajzból, a Tanítóképző-intézeti Tanárjelöltek Kollégiumának szakvezető tanára, az Országos Felső Nép- és Polgáriskolai Tanítóvizsgáló-Bizottság tagja, a Magyarországi Tanítók Árva-házi Egyesületének pénztárnoka és árvaatyja, számos hazai egyesület rendes tagja. Az intézethez kineveztetett segédtanárrá 1879. aug. 7.-én, rendes tanárrá 1882. júl. 3. Szül.: Dénesd., 1854. január 11.-én. Lakik: I. Alkotás-utca 44. Tanította a földrajzot és német nyelvet (alsó tanfolyam) heti 15 órában.

Rucsinszki Lajos, a matematika rendes tanára, főreáliskolákra képesített tanár, a matematikai szeminárium vezetője, a Tanítóképző-Intézeti Tanárjelöltek Kollégiumának szakvezető tanára, az Országos Felső Nép- és Polgáriskolai Tanítóvizsgáló-Bizottság tagja; több hazai egyesület r. tagja. Volt székesfehérvári főreálisk. r. tanár (1873 okt.—dec.), a József-műegyetemen a matematika repetitora (1874 jan.—szept.), a székelyudvarhelyi főreáliskola rendes tanára (1874 okt.—1877 okt.); az intézethez rendes tanárrá kineveztetett 1877 okt. hó 1.-én. Szül.: Eperjes., 1850. nov. 19.-én. Lakik: I. Mozdony-utca 7. Tanította a matematikát heti 14 órában.

Székely György, bölcsészetdoktor, a paedagogia és philosophia rendes tanára, a budapesti tudomány-egyetemen a pszichológiai módszerek m. tanára, okleveles középiskolai tanár, a paedagogiai szeminárium vezetője, a Tanítóképző-Intézeti Tanárjelöltek Kollégiumának szakvezető tanára, az Országos Felső Nép- és Polgáriskolai Tanítóvizsgáló-Bizottság tagja, a Magyar Társadalomtudományi Egyesületnek választmányi, a Magyar Philosophiai Társaságnak, a Magyar Paedagogiai Társaságnak, a Magyar Philológiai Társaságnak rendes tagja. Volt a nagykovácsi ev. ref. főgimnázium rendes tanára (1890—1892), a sárospataki ev. ref. jogakadémia ny. rendes tanára (1892—1907). Az intézethez kineveztetett 1907 ápr. 26.-án. Szül.: Kelemér., 1866. júl. 23.-án. Lakik: I. Alkotás-utca 18. Tanította a paedagógiát és philosophiát heti 15 órában.

Oheroly János, szolgálatételre beosztott áll. tanítóképző-int. r. tanár, amerikai (Chicago) és nemzeti tornaegyleti képesített tornatanár, az arany érdemkereszt tulajdonosa, az Orsz. Felső Nép- és Polg. iskolai Tanítóvizsgáló-Bizottság r. tagja, középiskolai testgyakorlási szakfelügyelő. Az intézetnél működik 1873 szept. 1. óta. Szül.: Paks., 1844. ápr. 15.-én. Lakik: Bimbó-u. 10. Tanította a tornát heti 6 órában.

Bajusz Károly, a gyorsírás óraadó tanára, a m. kir. állami számvevőszék számellenőre, okleveles gyorsírás-tanár, az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület választmányi tagja. Az intézetnél működik 1905. év szept. óta. Szül.: Solt., 1873. dec. 24-én. Lakik: IX. Ráday-utca 1. Tanította a gyorsírást heti 2 órában.

Juckel Gyula, bölcsészetdoktor, a kereskedelmi, politikai számtan és könyvviteltan óraadó tanára, a budapesti IX. kerületi közs. felső kereskedelmi iskola rendes tanára, okleveles középiskolai és felső kereskedelmi iskolai tanár, a Matematikai és Fizikai Társulatnak r. tagja. Volt a fővárosi polgáriskolánál megbízott (1886—1890-ig), rendes (1890—1895) és 1895 óta a IX. ker. felső kereskedelmi iskolai rendes tanára. Az intézetnél 1907 szept. óta mint óraadó tanár működik. Szül.: Vác., 1862. ápr. 20-án. Lakik: VIII. Horánszky-utca 27. Tanította a kereskedelmi, politikai számtant és a könyvviteltant heti 7 órában.

Lányi Ernő, okleveles középiskolai rajztanár, a rajz és művészetek történetének óraadó tanára. Az intézetnél 1901. szept. óta mint óraadó tanár működik. Szül.: Székelyudvarhely., 1858. márc. 2-án. Lakik: I. Fodor-utca 17. Tanította az ábrázoló mértant, szabadkézi rajzot és művészetek történetét heti 8 órában.

Papp Károly, orvosdoktor, az iskolai egészségtan okleveles tanára, intézeti orvos, a bonc- és élettan óraadó tanára, az Orsz. Felső Nép- és Polgáriskolai Tanítóvizsgáló-Bizottság rendes tagja. Szül.: Budapest, 1867. máj. 17-én. Lakik: VIII. Baross-utca 38. Az intézetnél működik 1903 szeptember 1.-je óta. Tanította a bonc- és élettant heti 1 órában.

Schilberszky Károly, bölcsészetdoktor, a növénytan óraadó tanára, budapesti kir. m. tud.-egyetemi m. tanár, a biológia r. tanára a budapesti m. kir. Kertészeti Tanintézetben, az Országos Felső Nép- és Polgári iskolai Tanítóvizsgáló-Bizottság r. tagja, a kir. magy. Természettudományi Társulat és az Országos Magyar Kertészeti Egyesület választmányi tagja, a kir. magy. Természettudományi Társulat növénytan szakosztályának alapító tagja, a „Növénytan Közlönyek“ szerkesztő-bizottságának tagja. Volt a budapesti kir. m. tud.-egyetem növénytan intézetnél tanársegéd. Az intézetnél működik 1907 szeptember 1. óta. Szül. Budapest., 1863. nov. 26-án. Lakik: Nagytétényben, (Pest-vármegye). Tanította a növénytant heti 7 órában.

Szabó Péter, bölcsészetdoktor, az algebra óraadó tanára, okleveles középiskolai tanár, a tanárképző-intézeti gyakorló főgimná-

ziumban a matematika tanára, a középiskolai tanár-egyesület kebelében alakult matematikai Reform-bizottságnak és más egyesületeknek rendes tagja. Volt a budapesti m. kir. áll. felsőbb leányiskola tanára (1896—1900). Az intézetnél működik 1906. szept. 1-től kezdve. Szül.: Marosvásárhely., 1867. máj. 2-án. Lakik: I., Győri-út 1. Tanította az algebrát heti 4 órában.

Sztankó Béla, budapesti I. ker. állami elemi tanítóképző-intézeti rendes tanár, az ének, zenemódszertan és elmélet óraadó tanára. A Tanítóképző-Intézeti Tanárok Országos Egyesületének alelnöke. Az intézetnél működik 1887. év szeptember óta. Szül.: Szolnok., 1866. április 13-án. Lakik: I. Alkotás-utca 37. Tanította az éneket, a zenemódszertant és elméletet heti 7 órában.

Varga Bálint, bölcsészetdoktor, a francia nyelv és irodalom óraadó tanára, okleveles középiskolai tanár, a budapesti református főgimnázium rendes tanára. A „Csokonai Kör“-nek volt titkára. Volt a budapesti II. ker. áll. főreáliskola helyettes tanára (1882—84), a budapest-vidéki tankerület főigazgatósági tollnoka (1884—1893) és debreceni ref. főgimnáziumi tanár (1893—1896). Az intézetnél 1901 szept. 1. óta működik. Szül.: Szentleányfalva, 1856. jun. 23-án. Lakik: Kispest, Batthyányi-utca 18. Tanította a francia nyelvet és irodalmat heti 6 órában.

Zambra Péter, az olasz nyelv és irodalom óraadó tanára, budapesti egyetemi ny. rdk. tanár. Az intézetnél működik 1907. szept. óta. Lakik: VI. Nagy János-utca 3. Tanította az olasz nyelvet és irodalmat heti 2 órában.

Fülöp Áron, nevelő, Felső Nép- és Polgári iskolákra képesítve a matematika-természettudományi szakcsoport tárgyaiból és az énekből, okl. tanítóképzőintézeti tanár. Lakik az intézetben. Az intézetnél működik 1907 szept. 21. óta.

Laszczik Ernő, nevelő, Felső Nép- és Polgári iskolákra képesítve a nyelv- és történettudományi szakcsoport tárgyaiból és az énekből, okl. tanítóképzőintézeti tanár, a Magyar Philológiai Társaság, a Nyelvtudományi Társaság r. tagja, a helsingforsi „Sumoalaisen Kirjallisuuden Seuraa“-nak tiszteletbeli tagja. Lakik az intézetben. Az intézetnél működik 1907. július 15. óta.

II. Hallgatók.

Intézeti rendes hallgatók.

A) Nyelv- és történettudományi szakcsoport.

N é v	Év- folyam	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Barabás József	I.	907	—	I.	II.
Boros Péter	I.	907	—	I.	II.
Detrich Aladár	I.	907	—	I.	II.
Dostler Gábor	I.	907	—	I.	II.
Gedeon Mátyás	I.	907	—	I.	II.
Goldmann Miksa	I.	907	—	I.	II.
Göndör Rezső	I.	907	—	I.	II.
Halápy Jenő	I.	907	—	I.	II.
Kiss Béla	I.	907	—	I.	II.
Kósa Vince	I.	907	—	I.	II.
Kreutzer György	I.	907	—	I.	II.
Kucharik József	I.	907	—	I.	—
Laitin Dániel	I.	907	—	I.	II.
Láng Gyula	I.	907	—	I.	II.
Lukin Sándor	I.	907	—	I.	II.
Makula Béla	I.	907	—	I.	II.
Marsovszky Lehel	I.	907	—	I.	II.
Mátray Jenő	I.	907	—	I.	II.
Mesterházy Jenő	I.	907	—	I.	II.
Molnár Béla	I.	907	—	I.	II.
Most Gyula	I.	907	—	I.	II.
Orzescu Illés	I.	907	—	I.	II.
Pasquali Jakab	I.	907	—	I.	II.
Paulik László	I.	907	—	I.	—
Pápai Gyula	I.	907	—	I.	II.
Péterfay Eördögh Lajos	I.	907	—	I.	II.
Rózsa Kálmán	I.	907	—	I.	II.
Schneider Dezső	I.	907	—	I.	II.
Sebestyén Ernő	I.	907	—	I.	II.
Spitzer Norbert	I.	907	—	I.	II.
Szinkovich Jenő	I.	907	—	I.	II.
Tóth Dezső	I.	907	—	I.	II.
Vuia Romulusz	I.	907	—	I.	II.
Barabás János	II.	906	—	I.	II.
Fekete Zoltán	II.	906	—	I.	II.
Gedra Gyula	II.	906	—	I.	II.
Grósz József	II.	906	—	I.	II.
Gyulai László	II.	906	—	I.	II.

N é v	Év- folyam	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Halbart Alajos	II.	906	—	I.	II.
Hegedüs Richard	II.	906	—	I.	II.
Horváth Dezső	II.	906	—	I.	II.
Képeßy Béla	II.	906	—	I.	II.
Kiss Ernő	II.	906	—	I.	II.
Kovács Zoltán	II.	906	—	I.	II.
Lóránt Gyula	II.	906	—	I.	II.
Nemes Lipót	II.	906	—	I.	II.
Nyers Elek	II.	906	—	I.	II.
Pelle László	II.	906	—	I.	II.
Pesty József	II.	906	—	I.	II.
Péterfy Lajos	II.	906	—	I.	II.
Polónyi György	II.	906	—	I.	II.
Pulay Andor	II.	906	—	I.	II.
Schwandtner Andor	II.	906	—	I.	II.
Susmel Ede	II.	906	—	I.	II.
Szabó Miklós	II.	906	—	I.	II.
Szimendits István	II.	906	—	I.	II.
Szmetana József	II.	906	—	I.	II.
Szuhács János	II.	906	—	I.	II.
Tietz Ferenc	II.	906	—	I.	II.
Veres Gábor	II.	906	—	I.	II.
Wessely Lajos	II.	906	—	I.	II.
Bene Brunó	III.	905	—	I.	II.
Berey Pál	III.	905	—	I.	II.
Billes Áron	III.	905	—	I.	II.
Bruss Nándor	III.	905	—	I.	II.
Chobodiczky Alajos	III.	905	—	I.	II.
Ehrlich János	III.	905	—	I.	II.
Gilde József	III.	905	—	I.	II.
Görk Gyula	III.	905	—	I.	II.
Király Ferenc	III.	905	—	I.	II.
Kovách Árpád	III.	905	—	I.	II.
Lux Béla	III.	905	—	I.	II.
Mittl Ferenc	III.	905	—	I.	II.
Permyer János	III.	905	—	I.	II.
Petykó József	III.	905	—	I.	II.
Rákosi Zoltán	III.	905	—	I.	II.
Révész Jenő	III.	905	—	I.	II.
Sárosy Gergely	III.	905	—	I.	II.
Schmidt János	III.	905	—	I.	II.
Téger Béla	III.	905	—	I.	II.
Tódor Imre	III.	905	—	I.	II.
Zollner Ernő	III.	905	—	I.	II.

B) Mennyiség-természettudományi szakcsoport.

Blickling Antal	I.	907	—	I.	II.
Bodó József	I.	907	—	I.	II.
Czike Ferenc	I.	907	—	I.	II.
Fligler Iván	I.	907	—	I.	II.
Gábor Áron	I.	907	—	I.	—

N é v	Év- folyam	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Jacovich Mária	I.	907	—	I.	II.
Kilián Zoltán	I.	907	—	I.	II.
Kovaltsik Ferenc	I.	907	—	I.	II.
Kovács Albert	I.	907	—	I.	II.
Köves Sándor	I.	907	—	I.	II.
Lupes Mihály	I.	907	—	I.	II.
Makó József	I.	907	—	I.	II.
Mészáros Ödön	I.	907	—	I.	II.
Mikó József	I.	907	—	I.	—
Nezbeda János	I.	907	—	I.	II.
Pörje István	I.	907	—	I.	II.
Probst József	I.	907	—	I.	II.
Racsmán József	I.	907	—	I.	II.
Sarkadi Sándor	I.	907	—	I.	II.
Sonkoly Endre	I.	907	—	I.	—
Sugár Imre	I.	007	—	I.	II.
Szeness Imre	I.	907	—	I.	II.
Szimeiszter János	I.	907	—	I.	II.
Viski Géza	I.	907	—	I.	II.
Weinberger Mór	I.	907	—	I.	—
Werner Gyula	I.	907	—	I.	—
Zöld Gábor	I.	907	—	I.	II.
Zsejki Ferenc	I.	907	—	I.	II.
Zsigmond Ferenc	I.	907	—	I.	II.
Banai Pál	II.	906	—	I.	II.
Bursák Jenő	II.	905	—	I.	II.
Cziprusz István	II.	906	—	I.	II.
Demeter Konrád	II.	906	—	I.	II.
Gábel Dezső	II.	906	—	I.	II.
Grósz Kálmán	II.	906	—	I.	II.
Gulyás Samu	II.	906	—	I.	II.
Kálmán László	II.	906	—	I.	II.
Kiss János	II.	906	—	I.	II.
Krómer József	II.	906	—	I.	II.
Nagy Sándor	II.	906	—	I.	II.
Paczner Jenő	II.	906	—	I.	II.
Préda Trandafir	II.	906	—	I.	II.
Szántó Izidor	II.	906	—	I.	II.
Sziklás Sándor	II.	906	—	I.	II.
Tix Miklós	II.	906	—	I.	II.
Zámbory Endre	II.	906	—	I.	II.
Baráth Géza	III.	905	—	I.	II.
Bányai János	III.	905	—	I.	II.
Frank Antal	III.	905	—	I.	II.
Hörömpő János	III.	905	—	I.	II.
F. Kiss István	III.	905	—	I.	II.
Kövessi Jenő	III.	905	—	I.	II.
Platschek Lajos	III.	905	—	I.	II.
Polacsek András	III.	905	—	I.	II.
Schin Bertalan	III.	905	—	I.	II.
Szathmáry István	III.	905	—	I.	—
Szeifart Vilmos	III.	905	—	I.	II.
Zágonyi János	III.	905	—	I.	II.
Znojemszky Ferenc	III.	905	—	I.	II.

Táblás kimutatás az 1907/8. tanévben beiratkozott hallgatókról.

Szakcsoport és évfolyam	Hallgatók száma	Vallásukra nézve							Születésükre nézve			
		Róm. kath.	Gör. kah.	Gör. keleti	Evang. ref.	Ág. hitv.	Unitárius	Izraelita	Magyar- orsz.	Horvát- Szlav.-orsz.	Ausztriai	Külföldi
A) <i>Nyelv- és történettud. szakcsoport :</i>												
I. évfolyam... ..	34	18	2	4	1	5	—	4	33	—	1	—
II. „	28	19	—	1	3	3	—	2	27	—	1	—
III. „	21	11	—	—	4	3	—	3	20	—	—	1
B) <i>Mennyiség-természettud. szakcsoport :</i>												
I. évfolyam... ..	29	16	1	—	7	2	—	3	29	—	—	—
II. „	17	7	—	1	3	2	—	4	17	—	—	—
III. „	13	9	—	—	3	—	—	1	13	—	—	—
Összesen	142	80	3	6	21	15	—	17	139	—	2	1

Táblás kimutatás az 1907/8. tanévben élvezett állami ösztöndíjakról.

Évfolyam	Teljes in- gyenes	Fél fizetéses	150 kor. vagy ebédet élvező	Az ösztöndíj értéke	
				korona	fillér
A) <i>Nyelv- és történettud. szakcsoport :</i>					
I. évfolyam --- --- --- ---	5	3	13	3900	—
II. ” --- --- --- ---	7	2	4	3000	—
III. ” --- --- --- ---	6	2	3	2550	—
B) <i>Mennyiség-természettud. szakcsoport :</i>					
I. évfolyam --- --- --- ---	7	1	7	3300	—
II. ” --- --- --- ---	2	3	6	1950	—
III. ” --- --- --- ---	5	3	1	2100	—
Összesen --- ---	32	14	34	16800	—

Jegyzet. Hogy a kiváló szorgalmu és jómagaviseletű hallgatók kizárólag tanulmányaiknak élhessenek, — azért az intézetben lakással és köztartással egybekötött „internátus“ szerveztetett.

Az internátus vezetője: az igazgató, kinek az elmúlt évben segédkeztek:

1. Két nevelő: *Fülöp Aron* és *Laszcsik Ernő*, okleveles elemi tanítóképző-intézeti tanárok.

2. Köztartás-vezető: *Miklós Gergely*, elemi tanítóképző-intézeti c. igazgató és tanár.

3. Gazdaasszony: *Özv. Écsi Vilmosné*.

Az internátusi kedvezményben részesült hallgatók lehetnek: teljes ingyenesek, akik minden díj nélkül kapnak ételmezést, lakást, fűtést és világítást, vagy fél-díjasok, akik ugyanezen kedvezményt havi 15 koronáért élvezik, vagy olyanok, akik ingyen ebédben részesülnek. Az internátusba a hallgatókat a Vallás- és közoktatási miniszter úr veszi fel, mint a fenti Táblás kimutatás is igazolja, korlátozott számban.

Az 1907—8. tanévben vizsgálatra bocsátott magántanulók névjegyzéke.

A) Nyelvtörténettud. szakcsoport.

Adorján Márton	---	I. évfolyam.	Kmetty István	---	I. évfolyam.
Bakos Jenő	---	I. "	Kovács Alajos	---	I. "
Barna Jenő	---	I. "	Kovács Géza	---	II. "
Benedek János	---	III. "	Kovács Lajos	---	II. "
Binét Károly	---	I. "	Laczkovics János	---	III. "
Boldizsár Boldizsár	---	I. "	Láncz József	---	I. "
Bokor Izsó	---	I. "	Liebermann S. Sándor	---	II. "
Bokor Mihály	---	II. "	Lóbl Jenő	---	I. "
Burich István	---	I. "	Magdó István	---	I. "
Császár Lajos	---	I. "	Majoros András	---	I. "
Deák Sándor	---	III. "	Marossy Kálmán	---	II. "
Dermár Pál	---	III. "	Minay Lajos	---	III. "
Fodor György	---	I. "	Neumann Albert	---	I. "
Forró Vilmos	---	I. "	Orbán Béla	---	I. "
Földes Ferenc	---	III. "	Orbán Lajos	---	III. "
Frey József	---	III. "	Ormai Balázs	---	III. "
Gereöffy Csanád	---	I. "	Sciuta Kornél	---	I. "
Gyórfi Imre	---	I. "	Seress Rezső	---	II. "
Hackl József	---	I. "	Simu Mihály	---	I. "
Hauptmann Pál	---	I. "	Suba Lajos	---	I. "
Havas József	---	II. "	Schultz Lajos	---	I. "
Hum József	---	I. "	Szabó József	---	I. "
Ignáczy Dezső	---	III. "	Szombathy Béla	---	III. "
Kárpáthy Elemér	---	III. "	Zsigmond Gáspár	---	I. "

B) Mennyiség-, természettud. szakcsoport.

Láng Ede	---	III. évfolyam.
Szathmáry István	---	III. "
Szemán István	---	I. "
Unger Károly	---	I. "
Vöröss László	---	III. "

Táblás kimutatás az 1907/8. tanév folyamán vizsgálatra bocsátott magántanulókról.

Szakcsoport és évfolyam	A vizsgálat minősége	A vizsgálat eredménye		A vizsgálatot tevők összes száma
		megfelelt	nem felelt meg	
A) <i>Nyelv- és történettud. szakcsoport:</i> I. évfolyam	egész vizsgálat	2	21	23
	javító vizsgálat	13	7	20
II. évfolyam	egész vizsgálat	2	5	7
	javító vizsgálat	1	1	2
III. évfolyam	egész vizsgálat	6	4	10
	javító vizsgálat	3	—	3
Németből	összevont vizsgálat	1	1	2
B) <i>Mennyiség-természettud. szakcsoport:</i> I. évfolyam	egész vizsgálat	—	1	1
	javító vizsgálat	1	—	1
II. évfolyam	egész vizsgálat	—	—	—
	javító vizsgálat	—	—	—
III. évfolyam	egész vizsgálat	2	—	2
	javító vizsgálat	1	—	1
Összesen	egész vizsgálatot tett	12	31	43
	javító vizsgálatot tett	20	9	29
Együttvéve		32	40	72

Táblás kimutatás az 1907/8. tanévben vizsgálatra bocsátott magántanulókról.

Évfolyam	Hallgatók száma	Vallásukra nézve							Születésükre nézve			
		Róm. kath.	Gör. kath.	Gör. keleti	Evang. ref.	Ág. hitv.	Unitárius	Izraelita	Magyar-orsz.	Horvát-szlavonorsz.	Ausztriai	Külföldi
A) <i>Nyelv- és történettud. szakcsoport:</i>												
I—III. évfolyam	48	26	2	1	10	3	1	5	48	—	—	—
B) <i>Mennyiség-természettud. szakcsoport:</i>												
I—III. évfolyam	5	1	1	—	1	1	—	1	5	—	—	—
Összesen	53	27	3	1	11	4	1	6	53	—	—	—

4893

Ifjusági egyesületek.

I. Segítő-Egyesület.

Keletkezett 1878-ban ; alapszabályai $\frac{42901. \text{ sz.}}{1898. \text{ évi}}$ miniszteri rendelettel megerősítve.

Tisztikara :

Elnök :	<i>Frank Antal</i> (III. éves).
Alelnök :	<i>Chobodiczky Alajos</i> (III. éves).
Főjegyző :	<i>Tix Miklós</i> (II. éves).
Jegyző :	<i>Blickling Antal</i> (I. éves).
Pénztáros :	<i>Zágonyi János</i> (III. éves).
Ellenőr :	<i>Szuhács János</i> (II. éves).
Irattáros :	<i>Szmetena József</i> (II. éves).

Választmányi tagok :

Baros Péter (I. éves).	Kövessi Jenő (III. éves).
Demeter Konrád (II. éves).	Mátray Jenő (I. éves).
Gulyás Samu (II. éves).	Nemes Lipót (II. éves).
Kálmán László (II. éves).	Platschek Lajos (III. éves).
Király Ferenc (III. éves).	Sarkadi Sándor (I. éves).
Kiss János (II. éves).	Szeifart Vilmos (III. éves).

Tanárkari biztos : Kovács János dr.

II. Ifjusági Kör.

Alakítottott : 1901-ben ; alapszabályai $\frac{641. \text{ sz.}}{1902. \text{ évi}}$ miniszteri rendelettel megerősítve.

Tisztikar :

Elnök :	<i>Rákosi Zollán</i> (III. éves).
Alelnök :	<i>Szeifart Vilmos</i> (III. éves).
Főtitkár :	<i>Gilde József</i> (III. éves).
Titkár :	<i>Képesy Béla</i> (II. éves).

Főjegyző :	<i>Znojemszky Ferenc</i> (III. éves).
Jegyző :	<i>Szmetana József</i> (II. éves).
Pénztáros :	<i>Gulyás Samu</i> (II. éves).
Ellenőr :	<i>Petykó József</i> (III. éves).
Szerkesztő :	<i>Rákosi Zollán</i> (III. éves).
Kiadóhivatali főnök:	<i>Bányai János</i> (III. éves).

Választmányi tagok :

Bodó József (I. éves).	Kósa Vince (I. éves).
Cziprusz István (II. éves).	Kövessi Jenő (III. éves).
Demeter Konrád (II. éves).	Lux Béla (III. éves).
Jacovich Mária (I. éves).	Mittl Ferenc (III. éves).
F. Kiss István (III. éves).	Pesty József (II. éves).
	Szabó Miklós (II. éves).

Tanárkari biztos : Gyulai Ágost dr.

Az intézettel kapcsolatban lévő bizottság.

Az Orsz. Felső Nép- és Polgáriskolai Tanítóvizsgáló-Bizottság.

(5 évi időtartamra kineveztetett a nagym. Miniszter úrnak

^{28763.}
1907. ápr. 13. sz. rendelete alapján):

Elnök : *Dr. Szinnyei József* egyetemi ny. r. tanár,

Ügyvivő alelnök : *Dr. Váangel Jenő* áll. polg. isk. tanítóképző-intézeti igazgató, egyetemi m. tanár.

Vizsgáló-bizottsági tagok :

Dr. Erődi Béla udv. tanácsos, tankerületi főigazgató, a francia és az olasz nyelvre és irodalomra.

Dr. Gyulai Ágost áll. polg. isk. tanítóképző-intézeti rendes tanár, a magyar nyelvre és irodalomra.

Dr. Herrmann Antal c. és j. igazgató, áll. polg. isk. tanítóképző-intézeti r. tanár, egyetemi m. tanár, a német nyelvre és irodalomra.

Dr. Juckel Gyula áll. polg. isk. tanítóképző-intézeti óraadó, felső kereskedelmi isk. r. tanár, könyvvitelre, kereskedelmi és politikai számtanra.

Dr. Koch Ferenc áll. polg. isk. tanítóképző-intézeti r. és egy. c. rk. tanár, az ásványtanra és kémiaira.

Dr. Kovács János áll. polg. isk. tanítóképző-intézeti r. tanár, a fizikára.

Lovcsányi Gyula, áll. polg. isk. tanítóképző-intézeti r. tanár, a történelemre, köz- és magánjogra.

Oheroly János áll. tanár, a tornázás elméletére és gyakorlatára.

Dr. Papp Károly intézeti orvos, anatómiára, élet- és egészségtanra.

Rohn József áll. polg. isk. tanítóképző-intézeti r. tanár, a földrajzra, statisztikára, a német nyelvre és irodalomra.

Rucsinszki Lajos áll. polg. isk. tanítóképző-intézeti r. tanár, a mennyiségtanra.

Dr. Schilberszky Károly áll. polg. isk. tanítóképző-intézeti óraadó, egyetemi m. és kertészeti tanintézeti r. tanár, a növénytanra.

Dr. Székely György áll. polg. isk. tanítóképző-intézeti r. tanár, egyetemi m. tanár, a bölcséleti előtanra és paedagogiára.

Sztankó Béla áll. el. isk. tanítóképző-intézeti r. tanár, az énekekre.

Dr. Vángel Jenő ügyvivő alelnök, igazgató, egyetemi m. tanár, az állattanra és növénytanra.

**Táblás kimutatás az 1907/8. tanévben megtartott képesítő
vizsgálatokról.**

I. Képesítő vizsgálat.

Szakcsoport	Egész vizsgálat		Javító vizsgálat		Össze- sen
	meg- felelt	nem fe- lelt meg	meg- felelt	nem fe- lelt meg	
<i>A) Nyelv-történettudományi szakcsoport:</i>					
a) Rendes hallgatók --- --- --- --- ---	18	9	6	—	33
b) Magántanulók --- --- --- --- ---	5	3	3	1	12
<i>B) Mennyiség-tan-természettudományi szak- csoport:</i>					
a) Rendes hallgatók --- --- --- --- ---	11	5	1	—	17
b) Magántanulók --- --- --- --- ---	—	—	—	—	—
Összesen ---	34	17	10	1	62
	51		11		

II. Képesítő vizsgálat.

Szakcsoport	Egész vizs- gálat		Javító vizs- gálat		Össze- sen
	meg- felelt	nem fe- lelt meg	meg- felelt	nem fe- lelt meg	
<hr/>					
A) <i>Nyelv-történettudományi szakcsoport :</i>					
a) Rendes hallgatók --- --- --- --- ---	18	2	4	2	26
b) Magántanulók --- --- --- --- ---	5	2	1	—	8
<hr/>					
B) <i>Mennyiség-tan-természettudományi szak- csoport :</i>					
a) Rendes hallgatók --- --- --- --- ---	10	3	1	1	15
b) Magántanulók --- --- --- --- ---	—	2	2	—	4
<hr/>					
Összesen ---	33	9	8	3	53
	42		11		

Németből kiegészítő képesítő vizsgálatot tett: 1.

A mellék-szakcsoportok képesítő vizsgálatainak táblás kimutatása.

Szakcsoport	Egész vizsgálat		Javító vizsgálat		Összesen
	megfelelt	nem felelt meg	megfelelt	nem felelt meg	
Zene szakcsoport --- --- --- --- ---	4	—	1	—	5
Torna szakcsoport --- --- --- --- ---	8	—	—	—	8
Francia nyelvmesteri képesítő --- --- ---	1	—	—	—	1
Összesen ---	13	—	1	—	14

Az 1907/8. tanévben polgáriskolai tanítói oklevelet nyertek névsora.

A) A nyelv-történettudományi szakcsoporton.

1. Benedek Árpád	15. Király Ferenc
2. Benedek János	16. Kovách Árpád
3. Bene Brunó	17. Lux Béla
4. Berey Pál	18. Mittl Ferenc
5. Békássy Lajos	19. Permayer János
6. Bruss Nándor	20. Petykó József
7. Chobodiczky Alajos	21. Rákosi Zoltán
8. Dermár Pál	22. Révész Jenő
9. Földes Ferenc	23. Sándor Lajos
10. Gilde József	24. Sárosy Gergely
11. Görk Gyula	25. Téger Béla
12. Horváth Ferenc	26. Tódor Imre
13. Ignáczy Dezső	27. Tóth József
14. Kárpáthy Elemér	28. Zollner Ernő

B) A mennyiség-természettudományi szakcsoporton.

1. Baráth Géza	7. Láng Ede
2. Bányai János	8. Platschek Lajos
3. Bérczy Lajos	9. Schin Bertalan
4. Frank Antal	10. Schnur János
5. Kiss István	11. Szeifart Vilmos
6. Kövessi Jenő	12. Zágonyi János
13. Znojemszky Ferenc	

C) *A zenei szakcsoporton.*

1. Bányai János.	3. Hajós Fülöp
2. Bruss Nándor	4. Kovách Árpád
5. Petykó József	

D) *A torna-szakcsoporton.*

1. Bene Brunó	5. Polacsek András
2. ifj. Bogár Lajos	6. Révész Jenő
3. Gilde József	7. Sándor Lajos
4. Mittl Ferenc	8. Szeifart Vilmos
9. Znojemszky Ferenc	

E) *A nyelvmesteri oklevelet nyert franciából.*

1. Alpár Mór.

B)

Gyakorló polgári iskola.

I. Tanári kar.

Váangel Jenő dr. igazgató.

Altenburger Adolf, képesítve a nyelv- és történettudományi tárgyakra és az énekekre; a földrajzi szertár őre, a II. osztály főnöke, az Országos Polgáriskolai Egyesület rendes tagja. Működött a veszprémi (1888. szept. 1.—1898. szept. 1.) és a szegedi (1898. szept. 1.—1907.) polgári és felsőbb kereskedelmi iskolánál. Szül.: Budapest, 1865. nov. 25-én. Az intézethez kineveztetett 1907. április 15-én. Lakik I. Alkotás-utca 35. szám. Tanította a német nyelvet, földrajzot és az éneket heti 23 órában.

Ábrahám Sándor, képesítve a matematikai és természettudományi tárgyakra; a természetrajzi szertár őre, az Országos Polgáriskolai Egyesület rendes tagja. Volt a rákospalotai kertész-képző-intézet igazgatója 1884/5-ben. Az intézethez kineveztetett 1885 május 6-án. Szül.: Szeged, 1857. márc. hó 17-én. Lakik II. Halász-utca 1. Tanította a méréstant, a természetrajzot és a mértani rajzot heti 17 órában.

Lányi Ernő, okl. középiskolai rajztanár, a polgáriskolai tanító-képző-intézet óraadó tanára, a tantestületi értekezletek jegyzője, a rajzsztár őre, a Rajztanárok Orsz. Egyesületének választmányi tagja. Működött a lippai áll. polgáriskolánál (1881—1886); az intézethez kineveztetett 1886 szeptember 6-án. Szül.: Székelyudvarhely, 1858. márc. 2-án. Lakik: I. Fodor-utca 17. Tanította a szabadkézi és mértani rajzot, valamint a szépírást heti 19 órában.

Szabó Gábor, képesítve a rajz, torna, slöjd és ipari tárgyakra, a kézügyességi sztár őre. Az intézethez kineveztetett 1884 október 1-én. Szül.: Bethlen, 1858., nov. 7-én. Lakik: I. Alkotás-utca 27. Tanította a tornát és a kézügyességi tárgyakat heti 18 órában.

Trombitás Gyula, képesítve a matematikai és természettudományi tárgyakra, a fizikai sztár őre, a IV. osztály főnöke, az Országos Polgáriskolai Egyesület rendes tagja. Volt elemi népiskolai tanító Ozorán (1873—74), Csákvárott (1874—75), működött az alsólendvai polgáriskolánál (1877—1881). Az intézethez kineveztetett 1881 aug. 3-án. Szül.: Ozora, 1853. márc. 3-án. Lakik: I. Naphegy-út 3. Tanította a számtant, mértant, könyvviteltant és természettant heti 17 órában.

Ugray János, képesítve a nyelv- és történettudományi tárgyakra, a III. osztály főnöke, az Országos Polgáriskolai Egyesület r. tagja. Az intézethez kineveztetett 1885 április 7-én. Szül.: Maroshidvég, 1861. Lakik: I. Pauler-utca 1. szám. Tanította a magyar nyelvet és a történelmet heti 23 órában.

Bargár György, a hittudományok magistere, róm. kath. hitoktató, esztergommegyei áldozár, segédlelkész. Az intézetnél működik 1902 szept 1 óta. Szül.: Lazánban 1873 április 22-én. Lakik: I. Krisztina-tér, róm. kath. plébánia. Tanította a róm. kath. vallástant heti 4 órában.

Edelstein Bertalan, bölcsészettudományi doktor, izr. hitoktató, okleveles rabbi. Az intézetnél működik 1906 szept. 1 óta. Szül.: Budapest, 1876. jún. 26-án. Lakik: II. Öntőház-utca. Tanította az izr. vallástant heti 2 órában.

Hüttl Ármán, ág. ev. hitoktató, ág. ev. lelkész, okleveles elemi népiskolai tanító. Az intézetnél tanít 1905 szept. 1 óta. Szül.: Szentgyörgy, 1881. júl. 30-án. Lakik: I. Vár, Verbőczy-utca 28. Tanította az ág. ev. vallástant heti 2 órában.

Ifj. Kiss Áron, ev. református hitoktató, ev. ref. lelkész. Az intézetnél működik 1904 szept. 1 óta. Szül.: Budapest, 1876. március 9-én. Lakik: I. Böszörményi-utca 33. Tanította a református vallástant heti 4 órában.

II. Tanulóság.

A gyakorló polgári iskola tanulói az 1907/8. tanévben.

I. OSZTÁLY.

Sor-szám	N é v	Évvégi eredmény
1.	Antóni Rajmond — — —	felsőbb oszt.-ba léphet
2.	Ádám Jenő — — — —	" " "
3.	Árokszállásy Béla — — —	" " "
4.	Barbély György — — —	javító vizsg. utas.
5.	Baán Kálmán — — —	felsőbb oszt.-ba léphet
6.	Bosnyákovits József — —	" " "
7.	Czéh József — — — —	" " "
8.	Drechsler Ferenc — — —	kimaradt
9.	Farkas József — — — —	osztály ism. utas.
10.	Goldstein Gábor — — —	felsőbb oszt.-ba léphet
11.	Gyurkovits Dezső — — —	" " "
12.	Hajós Béla — — — —	" " "
13.	Holl Ferenc — — — —	" " "
14.	Horváth József — — — —	" " "
15.	Járó Lajos — — — —	" " "
16.	Kapuy Emil — — — —	" " "
17.	Katkits János — — — —	" " "
18.	Leszk Béla — — — —	" " "
19.	Nagy Imre — — — —	osztály ism. utas.
20.	Sármássy Árpád — — —	felsőbb oszt.-ba léphet
21.	Strebl Károly — — — —	" " "
22.	Szabó László — — — —	" " "
23.	Willinger Mihály — — —	" " "
24.	Woniavka Géza — — —	osztály ism. utas.

II. OSZTÁLY.

Sor-szám	N é v	Évvégi eredmény
1.	Barta Antal — — — —	felsőbb oszt.-ba léphet
2.	Bárdos Kálmán — — — —	" " "
3.	Bliszka Imre — — — —	" " "
4.	Brück László — — — —	" " "
5.	Campen Brunó — — — —	" " "
6.	Czéh Mihály — — — —	" " "
7.	Farkas Sándor — — — —	" " "
8.	Gáspár Jenő — — — —	" " "
9.	Hochstädter Ernő — — —	" " "

Sor- szám	N é v	Évvégi eredmény
10.	Hoffer József — — — —	felsőbb oszt.-ba léphet
11.	Koszorus Károly — — — —	" " "
12.	Krizsánovics József — — — —	" " "
13.	Láng Ferenc — — — —	" " "
14.	Láng József — — — —	" " "
15.	Marinovits László — — — —	" " "
16.	Misoga Károly — — — —	" " "
17.	Molnár Aladár — — — —	" " "
18.	Neráth Károly — — — —	" " "
19.	Németh István — — — —	" " "
20.	Pataki István — — — —	" " "
21.	Pálinkás József — — — —	" " "
22.	Perjéssy Kálmán — — — —	" " "
23.	Schannen Zoltán — — — —	betegség miatt osztályzatot nem kapott
24.	Strasser József — — — —	felsőbb oszt.-ba léphet
25.	Strobl Lajos — — — —	" " "
26.	Szabó Tuhutum — — — —	" " "
27.	Tamásy Géza — — — —	" " "
28.	Tarsoly Ernő — — — —	" " "
29.	Wachter János — — — —	" " "

III. OSZTÁLY.

Sor- szám	N é v	Évvégi eredmény
1.	Böde Károly — — — —	javító vizsg. utas.
2.	Dröschler Sándor — — — —	felsőbb oszt.-ba léphet
3.	Fried Gyula — — — —	" " "
4.	Horváth József — — — —	" " "
5.	Katkits Béla — — — —	" " "
6.	Kizdián Árpád — — — —	" " "
7.	Kostyál Béla — — — —	" " "
8.	Liebentritt János — — — —	" " "
9.	Leitgib János — — — —	" " "
10.	Nagy Ödön — — — —	" " "
11.	Popovics Oglézia — — — —	" " "
12.	Quasniczka Ferenc — — — —	kimaradt
13.	Róczey János — — — —	felsőbb oszt.-ba léphet
14.	Schöffmann Béla — — — —	" " "
15.	Svetitska Károly — — — —	javító vizsg. utas.

Sor- szám	N é v	Évvégi eredmény
16.	Strasser János — — — —	felsőbb oszt.-ba léphet
17.	Szabó István — — — —	" " "
18.	Szabó Károly — — — —	" " "
19.	Száll Sándor — — — —	" " "
20.	Szupp László — — — —	javitó vizsgál. utas.
21.	Tóth János — — — —	felsőbb oszt.-ba léphet
22.	Vörös Dezső — — — —	" " "
23.	Wirth Imre — — — —	" " "

IV. OSZTÁLY.

Sor- szám	N é v	Évvégi eredmény
1.	Anda Géza — — — —	felsőbb oszt.-ba léphet
2.	Babos József — — — —	" " "
3.	Berger Károly — — — —	" " "
4.	Brichse József — — — —	" " "
5.	Brück Zoltán — — — —	" " "
6.	Dancs Károly — — — —	" " "
7.	Egri Endre — — — —	" " "
8.	Alajos Lajos — — — —	" " "
9.	Herczig Antal — — — —	" " "
10.	Hollósi László — — — —	" " "
11.	Horváth Jenő — — — —	" " "
12.	Hosszu Ferenc — — — —	" " "
13.	Jónás Lajos — — — —	" " "
14.	Krausz Béla — — — —	" " "
15.	Kudi Kálmán — — — —	" " "
16.	Kutni János — — — —	" " "
17.	Marton József — — — —	" " "
18.	Mészáros Ödön — — — —	" " "
19.	Németh József — — — —	" " "
20.	Pálinkás András — — — —	" " "
21.	Péczely Lajos — — — —	" " "
22.	Woniavka József — — — —	" " "

Táblás kimutatás a gyakorló polg. isk. tanulóiról az 1907/8. tanévben.

Osztály	A tanulók száma	Vallás szerint						Születési hely szerint	
		Róm. kath.	Gör. kath.	Gör. keleti	Református	Ág. hitv.	Izraelita	Magyarorsz.	Hórvát-Szlav. orsz.
I. osztály	24	18	—	—	4	1	1	24	—
II. osztály	29	19	1	—	4	1	4	29	—
III. osztály	23	16	—	2	2	2	1	22	1
IV. osztály	22	17	—	—	—	—	1	22	—
Összesen ...	98	70	1	2	14	4	7	97	1

Kimutatás a gyakorló polg. iskolában az 1907/8. tanévben magánvizsgálatot tett tanulókról.

Sorszám	N é v	Osztály	Eredmény
1.	Bargár József — — —	IV.	megfelelt
2.	Czopf György — — —	III.	"
3.	Fekete János — — —	IV.	"
4.	Herz Károly — — —	III.	"
5.	Hock József — — —	IV.	"
6.	Hock Mihály — — —	IV.	"
7.	Illés Ferenc — — —	IV.	javító vizsg. utas.
8.	Kánya Döme — — —	III.	megfelelt
9.	Kellner József — — —	II.	"
10.	Kohányi Ferenc — — —	IV.	"
11.	Kovács József — — —	III.	javító vizsg. utas.
12.	Lázár Ferenc — — —	III.	megfelelt
13.	Lengyel József — — —	III.	"
14.	Lengyel József — — —	IV.	javító vizsg. utas.
15.	Marton József — — —	IV.	" "
16.	Nagy Dezső — — —	III.—IV.	" "
17.	Netzer Sándor — — —	IV.	" "
18.	Ócsvay Zsolt — — —	IV.	megfelelt

Sor-szám	N é v	Osztály	Eredmény
19.	Piszkács József — — —	IV.	megfelelt
20.	Sebestyén János — —	IV.	javító. vizsg. utas.
21.	Szabó Gábor — — —	IV.	megfelelt
22.	Szőke János — — —	III.—IV.	"
23.	Szőke Mihály — — —	II.	"
24.	Szőke Mihály — — —	III.	"
25.	Tóth József — — —	I.	"
26.	Tóth József — — —	II.	javító. vizsg. utas.
27.	Weichner Ferenc — —	I.	megfelelt
28.	Weiler Samu — — —	III.	javító. vizsg. utas.

Táblás kimutatás a gyakorló polg. iskola magántanulóiról az 1907/8. tanévben.

Osztály	A magán-tanulók száma	Vallás szerint					Születési hely szerint	
		Róm. kath.	Gör. kath.	Gör. keleti	Református	Izraelita	Magyarorsz.	Horvát-Szlavon-orsz.
I. osztály	2	2	—	—	—	—	2	—
II. osztály	3	2	—	—	1	—	3	—
III. osztály	8	3	—	1	2	2	7	1
III. — IV. összevont osztály	2	1	—	—	1	—	2	—
IV. osztály	13	10	—	—	2	1	13	—
Összesen	28	18	—	1	6	3	27	1

C)

Elemi Tanítóképző Intézet Tanárjelölti Kollégium.*)

I. Vezetőség.

Miniszteri biztos :

Színnyei József dr., egyetemi ny. r. tanár stb.

Igazgató :

Váangel Jenő dr.

Szakvezető tanárok :

Baló József dr., a bud. I. ker. állami elemi tanítóképző intézet igazgatója, a didaktikai gyakorlatok vezetője.**)

Gyulai Ágost dr., a magyar nyelv- és irodalomra.

Hermann Antal dr., a német nyelv- és irodalomra, latin nyelvre.

Koch Ferenc dr., a kémiára és ásványtanra.

Kovács János dr., a fizikára.

Lovcsányi Gyula, a történelemre.

Rohn József, a földrajzra.

Rucsinszki Lajos, a geometriára és mennyiségtanra.

Székely György dr., a paedagógiára és filozófiára.

Váangel Jenő dr., az állattanra és növénytanra.

---

*) Szervezeti szabályzata kiadott a vallás- és közokt. m. kir. miniszternek 1996. évi október hó 15-én 76629. sz. a. k. rendeletével.

**) A didaktikai gyakorlatok tartására a budapesti I. ker. állami tanítóképző-intézet szolgál, amelynek igazgatója vezeti a szabályszerű didaktikai gyakorlatokat és amelynek tanárainál hospitálnak, illetőleg amely tanárainak felügyelete alatt tanítanak a tanárjelöltek.

II. Kollégiumi tagok.

I. évfolyam.

Sor- szám	N é v	Szakcsoport
1.	Baumann János ... .. (I. évf. II. és II. év. I. felében.)	Német-nyelv és -irodalom, magyar-nyelv és -irodalom.
2.	Ehmann Tivadar... ..	Növénytan, állattan, kémiai ásványtan, fizika.
3.	Ehrlich Antal... ..	Magyar-nyelv és -irodalom, német-nyelv és -irodalom.
4.	Kovács Ábel	Paedagógia és filozófia.
5.	Lux Gyula	Német-nyelv és -irodalom, magyar-nyelv és -irodalom.
6.	Málnási Dezső	Történelem, földrajz, magyar-nyelv és -irodalom
7.	Ungár Géza (kimaradt) ...	Mathematika, fizika.

II. évfolyam.

8.	Csada Imre	Mathematika, fizika.
9.	Kandray Géza	Paedagógia, filozófia.
10.	Khin Antal	Történelem, földrajz, magyar.
11.	Móczár Miklós	Állattan, növénytan, kémia, ásványtan, fizika.
12.	Nagy Ferenc... ..	Magyar-nyelv és -irodalom, történelem, földrajz.
13.	Pataki József... ..	Paedagógia, filozófia.
14.	Ránzai H. Péter (kimaradt)	Történelem, földrajz, magyar.
15.	Straub Ferenc	Kémia, ásványtan, állattan, növénytan, fizika.
16.	Zala István	Fizika, matematika.

Tanítóképző-intézetű tanári oklevelet nyertek :

1. Móczár Miklós.
2. Straub Ferenc.
3. Zala István.

D)

Függelék.

I.

A polgári iskolai tanítóképző intézetbe való felvétel.

Az intézetbe pályázat útján vétetnek fel a hallgatók.

A hallgatók tanpénzt nem fizetnek. Lehetnek: teljes ingyenesek, féldíjasok, 150 kor. vagy ebéd segélyesek és segély nélküli bejárók.

A teljes ingyenesek az intézet internátusában kapnak minden díj nélkül étellemezést, lakást, fűtést és világítást.

A féldíjasok ugyanezen kedvezményt havi 15 K-ért élvezik.

Az ösztöndíjasok egyenként havi 15 korona segélyben, vagy ingyen ebéd kedvezményben részesülnek.

A pályázatot évenként a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletével, rendszerint április vagy május hónapban teszi közzé az igazgatóság a vallás- és közoktatásügyi minisztérium „Hivatalos Közlöny“-ében és egyes tanügyi lapokban. A pályázati határidő május 31. A később érkező, vagy fel nem szerelt folyamodványok nem vehetők figyelembe.

A felvételt a nagymlt. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úrhoz intézett s az áll. polg. iskolai tanítóképző igazgatóságához benyújtott folyamodványban kell kérelmezni. A kérvényben, melyre 1 koronás bélyeg illesztendő, világosan kiteendő, hogy az illető melyik szaksoportra (nyelv- és történettudományi, vagy meny-nyiség- és természettudományi) óhajtja magát felvétetni. Akik a zenei tárgyakban kellő jártasságot tudnak felmutatni, azok az ezen szakokkal kapcsolatosan szervezett zenei szakra is beiratkozhatnak. Az állami kedvezményben részesülők pedig a főszakokon kívül valamelyik mellékszakra (zenére vagy tornára) beiratkozni s azt rendszeren, egész éven át hallgatni tartoznak.

Az első évfolyamra azok vétetnek fel, akiknek elemi iskolai tanítói oklevelük, vagy középiskolai érettségi bizonyítványuk van. Az

utóbbiak azonban még az elemi iskolai tanítóképző-intézet paedagogiai tantárgyainak tananyagából külön felvételi vizsgát is tartoznak tenni.

A folytatólagos évfolyamokra azok vétetnek fel, kik az előző évfolyamot sikerrel elvégezték.

A folyamodványhoz, amelynek külső lapján a lakóhely pontosan megjelölendő (akár csak a felvételért, akár pedig ösztöndíjért is folyamodjék az illető), melléklendő bizonyítványok a következők:

1. Tiszti orvosi bizonyítvány arról, hogy az illető teljesen egészséges.

2. A folyamodó előképzettségéről tanuskodó oklevél, vagy iskolai bizonyítvány. Abban az esetben, ha a folyamodó a folyamodás határnapján tanítói oklevéllel még nem rendelkeznek, mellékelheti az előző évről s a megfelelő osztály látogatásáról szóló igazolványát vagy értesítőjét, a beíratáskor azonban tartozik az előírt okiratokat bemutatni. Azon folyamodó ki valamely alkalmazásban van, tartozik illetékes hatóságtól működési bizonyítványt is mellékelni.

3. Hiteles községi bizonyítvány a szülők foglalkozásáról, vagyoni állapotáról, részletesen kimutatva azoknak minden forrásból eredő jövedelmét s a folyamodónak esetleg magánvagyonát.

4. Községi vagy más hiteles bizonyítvány a családtagok számáról, ezek életkoráról s arról, hogy hány gyermek van a családfő közvetlen gondozása alatt s hány van távol a szülői háztól.

A felvételekről az illetőket — a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztertől leérkezett rendelkezés után — az igazgatóság értesíti.

A felvétel csak akkor válik végérvényessé, ha a folyamodónak tanítói pályára való alkalmasságát az intézeti orvos is megállapítja.

A miniszter által felvett hallgatók beíratkozása szeptember hó elején történik, még pedig:

A fölvetett hallgatók, erről szóló hivatalos értesítésük bemutatásával, a kitűzött s velük előre tudatott időben személyesen jelentkeznek az igazgatónál beíratkozás végett s beszolgáltatják pontosan kitöltött jelentkező-lapjukat.

Az újonnan fölvetett hallgatók a beíratkozás alkalmával megkapják leckeönyvüket és az intézet szervezeti és rendtartási szabályzatának egy példányát.

A folytatólagosan magasabb évfolyamba lépő hallgatók a beíratkozás alkalmával tartoznak leckeönyvüket bemutatni.

Aki a beiratkozásra kitűzött időn túl jelentkezik, elfogadható okok alapján, két hétig az igazgató-, azontúl, de legkésőbbén október hó közepéig, csak a vallás- és közoktatásügyi miniszter engedélyével vehető fel.

Évközben az intézetbe hallgatóúl belépni nem lehet.

II.

A magántanulóknak a polgári iskolai tanítóképző-intézeti osztály- és képesítő-vizsgálatra való bocsátása és jelentkezése.

A polg. isk. tanítók képesítő vizsgálatáról s az ezt megelőző osztályvizsgálatokról a nagym. vall.- és közokt. m. kir. miniszterium által 1902. évi 539. eln. sz. a. kiadott s a képesítő vizsgálatra készült jelöltekre nézve érvényben levő „Szabályzat“ rendelkezik. (Kapható az egyetemi nyomdában, I. Vár, ára 50 fillér.)

A magántanulók osztály és polg. isk. tanító- és képesítő-vizsgálatáról a képesítő-vizsgálati szabályzat 14—18. §-ai a következőképen szólnak :

14. §. Felső nép- és polgári iskolai tanító képesítő vizsgálatra bocsáthatók :

1. A polgári iskolai képzőintézetek azon hallgatói, akik a II. évfolyamot sikerrel végezték : az *I. vizsgálatra* ; a *II. vizsgálatra* pedig azok, akik a képzőintézetek III. évfolyamát sikerrel végezték és az I. vizsgálatot sikerrel letették.

2. Kivételképen vizsgálatra bocsáthatók még mindazon elemi népiskolai tanítói okleveles egyének, kik képesítésük után legalább egy éven át valamely nyilvános iskolában mint tanítók működtek, s ez egyévi tanítói gyakorlat után a polgári iskolai tanítóképző intézetben az I. és II. évfolyam tananyagából az osztályvizsgálatot magánúton sikerrel letették : az I. vizsgálatra ; s ha a III. évfolyamról is letették a magán osztályvizsgálatot s az I. vizsgálatot sikerrel kiállották : a II. vizsgálatra.

15. §. Az *énekből* és *testgyakorlatból* csak oly egyének bocsáthatók vizsgálatra, a kiknek a fentebb említett két tudomány csoport valamelyikéből már van képesítő oklevelök, s e mellett igazolják, hogy a testgyakorlatban, illetőleg az énekben szakszerű képzést nyertek.

A *nyelvmeisteri* vizsgálatra jelentkezésnél legalább is elemi tanítói oklevél bemutatása követeltetik.

16. §. Vizsgálatra való bocsátásért a szünidei két hónap kivételével bármikor jelentkezhetni.

A jelentkezés a vizsgáló bizottság elnökségéhez intézendő kélelően bélyegelt folyamodvány alakjában történik, melyben a jelölt világosan kifejezi, hogy a II. fejezetben felsorolt képesítő vizsgálatok közül melyikre kíván bocsátatni.

A folyamodványok a polgári iskolai képző intézetek igazgatóinál, mint a vizsgáló bizottság alelnökeinél nyújtandók be.

17. §. A folyamodványokhoz mellékelendő:

a) életrajz, melyben a jelölt eddigi összes tanulmányai, szolgálata s foglalkozása egészen a folyamodvány benyújtásának idejéig időrendben, röviden és hitelesen elő vannak adva; megemlítendő benne a jelölt nyelvismerete is;

b) a jelölt keresztlevele vagy születési bizonyítványa;

c) a jelölt elemi népiskolai tanítói (tanítónő) oklevele; esetleges szolgálati bizonyítványa;

d) közszolgálatában álló egyéneknek közvetlen előjárójuk által kiállított minősítvényi táblázat, másoknál illetékes hatóságuk által kiállított erkölcsi bizonyítvány;

e) orvosi bizonyítvány arról, hogy a jelölt testi épség szempontjából kifogás alá nem esik.

18. §. A polgári iskolai tanítóképző-intézet kötelékében álló jelöltek jelentkezésénél a jelentkezésnek megszabott alaki kellekeit az intézet igazgatója egyszerűsítheti.

Azokon kívül, melyeket a szabályzat 14. és 11. §-aiban a magán vizsgálatokra nézve elmond, még a következők veendőik figyelembe:

1. Hogy valaki magánosztályvizsgálatokat tehessen, ahhoz nem kívántatik meg, hogy az illető beiratkozzék a polg. isk. tképző hallgatói közé, hanem csak a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez címzett folyamodványát kell az intézet igazgatóságához benyújtani a magánvizsgálati engedély megadásáért. A folyamodvány, melyhez a szabályzat 17. §-ában felsorolt okiratok csatolandók, a polg. isk. tképző igazgatóságához adandó be.

2. Ha a folyamodó a most említett kérvénye alapján a vizsgálati engedélyt már megkapta, akkor kérelmezheti vizsgálatát napjának kitűzését neki alkalmas bármely időre, a mennyiben magánosztályvizsgálatok az egész iskolai éven keresztül rendszerint szeptember, január és május hónapban tartatnak. A magánvizsgálatok ideje napi- és tanügyi lapokban minden alkalommal közzé tétetik.

3. Az osztályvizsgálatok között egy évnyi időköznek kell lenni.

4. A vizsgálati díj, mely a vizsgálatra való megjelenés napján a vizsgálat megkezdése előtt fizetendő le, osztályonként és szakcsoportonként 40—40 kor. A képesítő vizsgálat díja 50—50 kor.

5. Magánosztályvizsgálatot csak egy egész szakcsoportnak (L. a szabályzat II. fejezetét) minden tárgyából lehet tenni, külön egyes körökből vagy épen egyes tárgyakból magánosztályvizsgálatot tenni nem lehet.

6. A polg. is. tképző minden szakcsoportját felölelő részletes tanterv a fentemlített egyetemi nyomdában kapható. A tanterv ára 68 fillér.

7. Megjegyzendő, hogy magánvizsgálati engedélyért csak azok folyamodhatnak, akik megelőzőleg már valamely nyilvános iskolánál egy évig mint tanítók működtek. Az érettségi bizonyítvánnyal folyamodók ezen kívül az el. tképzőkben előadott összes paedagogiai tárgyakból felvételi vizsgálatot tartoznak tenni.

8. Kivételképen azok is tehetnek polgári iskolai tanítói képesítő vizsgálatot, akik az egyetemen hallgattak, esetleg középiskolai (alap-, szak-) vizsgálatot tettek; ezek tanulmányainak elbírálását, illetőleg beszámítási módját, vizsgálatra bocsáttatásuk feltételeit a szabályzat értelmében azonban esetről-esetre, mindenkor a vallás- és közoktatásügyi miniszter dönti el.

TARTALOM:

Történeti visszapillantás	3
A) Polgári iskolai tanítóképző.	
I. Tanári kar	6
II. Hallgatóság	12
Rendes hallgatók névjegyzéke	12
A rendes hallgatók táblás kimutatása a vallás és születéshely szerint	15
Élvezett ösztöndíjak	15
Magántanulók névjegyzéke	16
Magántanulók osztályvizsgálatainak táblás kimutatása	17
Magántanulók táblás kimutatása a vallás és születéshely szerint	17
Ifjúsági egyesületek	18
I. Segítő egyesület	18
II. Ifjúsági kör	18
III. Az intézettel kapcsolatban lévő bizottság	19
Ország. felső nép- és polgári iskolai tanítóvizsgáló-bizottság	19
Táblás kimutatás az I. képesítő vizsgálatról	21
Táblás kimutatás a II. képesítő vizsgálatról	21
Táblás kimutatás a mellék-szakcsoportokról	22
Az 1907/8. tanévben polgáriskolai tanítói oklevelet nyertek névsora	22
B) Gyakorló polgári iskola.	
I. Tantestület	23
II. A tanulótság	25
Rendes tanulóknak osztályonkénti névsora	25
Táblás kimutatás a rendes tanulókról vallás és születéshely szerint	28
Magántanulók névsora —	28
Táblás kimutatás a magántanulókról vallás és születéshely szerint	29
C) Elemi tanítóképző-intézeti tanárjelöltek kollégiuma.	
I. Vezetőség	30
II. Kollégiumi tagok és oklevelet nyertek névsora	31
D) Függelék.	
I. Felvétel a polgári iskolai tanítóképző-intézetbe	32
II. Magántanulóknak a polgári tanítóképző-intézeti osztály- és képesítővizsgálatra való bocsátása és jelentkezése	34

